

GEWONE ZITTING 2016-2017

21 NOVEMBER 2016

—
BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT
 —

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**tot invoering van
 een maandelijks waterfactuur**

(ingediend door de heer Emmanuel DE BOCK (F), mevrouw Michèle CARTHÉ (F), de heer Ahmed EL KHANNOUSS (F), mevrouw Els AMPE (N), de heren Paul DELVA (N) en Jef VAN DAMME (N))

Toelichting

Water is een essentiële hulpbron waaraan ook een kostenplaatje hangt. Vandaag hebben veel Brusselse gezinnen grote problemen om de waterfactuur te betalen. In het slechtste geval, komen zij in een soort van waterarmoede terecht. De indieners van dit voorstel van resolutie verzoeken Hydrobru om een regeling uit te werken waarbij de waterfacturen maandelijks betaald kunnen worden en zonder extra kosten, om de gezinnen de mogelijkheid te bieden om dat soort uitgaven in de tijd te spreiden.

Ondanks bepaalde sociale maatregelen op het vlak van de toegang tot het water (controle van de prijzen, steun om besparingen uit te voeren, financiële steun, na te leven procedure in geval van afsluiting, enz.), bevinden bepaalde gezinnen zich in zeer moeilijke situaties wanneer de waterfactuur te duur wordt.

SESSION ORDINAIRE 2016-2017

21 NOVEMBRE 2016

—
**PARLEMENT DE LA RÉGION
 DE BRUXELLES-CAPITALE**
 —

PROPOSITION DE RÉOLUTION

**instaurant la mensualisation
 de la facture d'eau**

(déposée par M. Emmanuel DE BOCK (F), Mme Michèle CARTHÉ (F), M. Ahmed EL KHANNOUSS (F), Mme Els AMPE (N), MM. Paul DELVA (N) et Jef VAN DAMME (N))

Développements

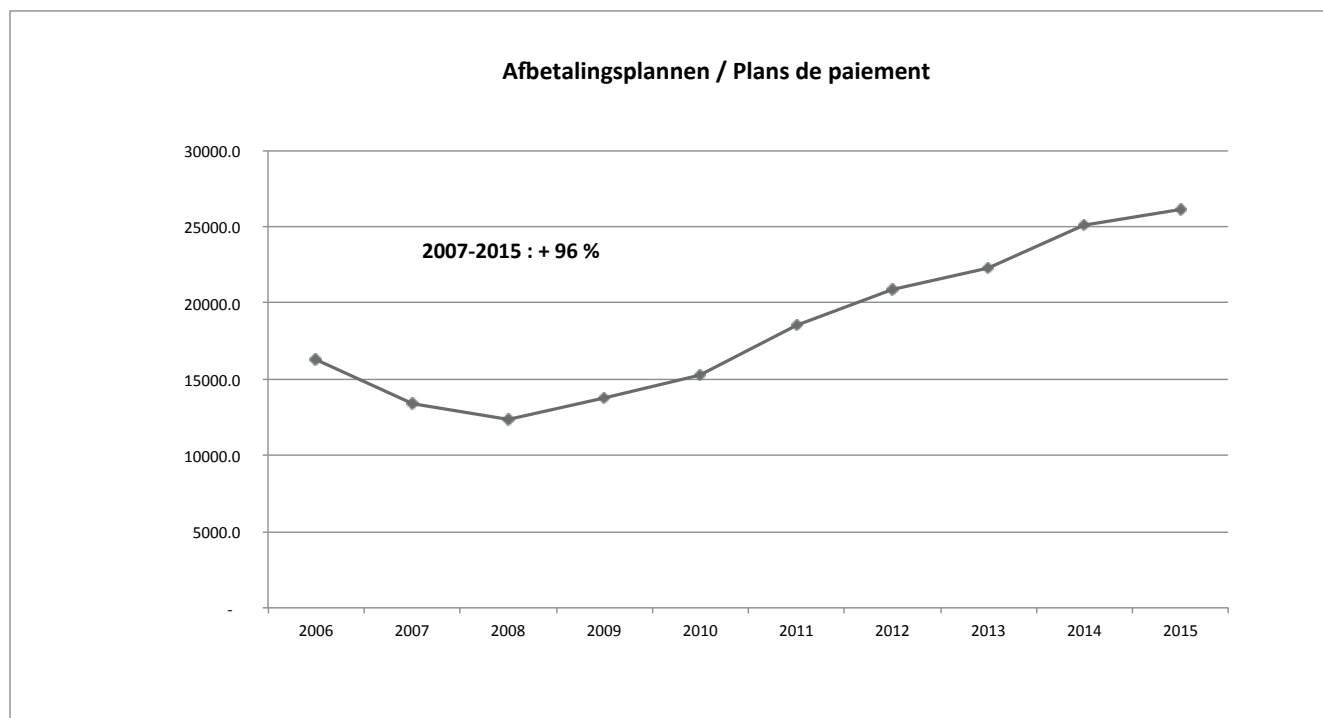
L'eau est une ressource fondamentale qui génère également un coût. Aujourd'hui, pour bon nombre de ménages bruxellois, le règlement de la facture d'eau représente une difficulté majeure, les plongeant, dans le pire des scénarios, dans une forme de précarité hydrique. Les auteurs de la présente proposition de résolution demandent à Hydrobru l'instauration d'un mécanisme permettant de s'acquitter du paiement des factures d'eau sur une base mensuelle et sans frais afin que les ménages puissent étaler ce type de dépense dans le temps.

Malgré certaines mesures sociales d'accès à l'eau (contrôle des prix, aides pour la réalisation d'économies, soutien financier, procédure à respecter en cas de coupure, etc.), certains foyers se trouvent dans des situations particulièrement délicates et inconfortables face à une facture d'eau trop onéreuse.

In 2015, werden 26.162 afbetalingsplannen toegekend aan de gebruikers, dat wil zeggen 9.859 bijkomende afbetalingsplannen in vergelijking met het jaar 2006. Dat is dus een stijging van +96% tussen 2006 en 2015, wat de toenemende moeilijkheid voor de gezinnen aantoont om hun eenmalige facturen van meerdere honderden euro te betalen.

Pour preuve, en 2015, 26.162 plans de paiement ont été accordés aux usagers, soit 9.859 plans de paiement supplémentaires par rapport à l'année 2006. Cela représente donc une croissance de +96% entre 2006 et 2015, illustrant la difficulté croissante des ménages à faire face à des factures uniques de plusieurs centaines d'euros.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Afbetalingsplannen Plans de paiement	16.303	13.378	12.342	13.725	15.238	18.495	20.854	22.302	25.136	26.162

De economische perspectieven moeten ons ertoe aanzetten vooruit te lopen op een toenemend aantal aanvragen om afbetalingsplannen. Wij moeten een alternatieve oplossing bedenken, vooral omdat die tegemoetkomingen van Hydrobru maar gelden voor een periode van 6 maanden. En die betalingen komen nog bij de betalingen van het lopende jaar. De regularisering van het verbruik kan soms ook tot onaangename verrassingen leiden, met als gevolg dat de afbetalingsplannen niet tot 6 maanden beperkt mogen worden.

Thans hangt de periodiciteit van de facturering af van het verbruik in m³ van het gezin. Er wordt geen rekening gehouden met de reële mogelijkheid van de gezinnen om te betalen. Vandaag krijgt maar 1% van de consumenten een maandelijkse factuur; 7% ontvangt om de twee maanden een factuur. De armoede die meer dan 20% van de Brusselaars treft komt evenwel niet tot uiting in die cijfers, met als gevolg dat het de meest achtergestelde personen en de personen met de laagste inkomens zijn die het meest baat hebben bij de betalingsfaciliteiten via een maandelijkse factuur.

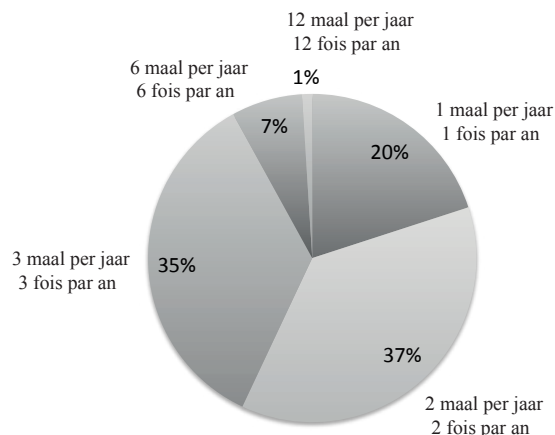
Les perspectives économiques doivent nous inciter à anticiper un nombre croissant de demandes de plans de paiement et à proposer une solution alternative, d'autant que ces autorisations accordées par Hydrobru ne portent que pour une période de six mois et s'ajoutent aux paiements de l'année en cours. Or, lors de régularisations de consommation, des mauvaises surprises peuvent avoir lieu, de sorte qu'il convient de ne plus limiter à six mois les plans de paiement.

Actuellement, la périodicité de facturation dépend de la consommation en m³ du ménage et ne tient pas compte de la faculté réelle de remboursement des ménages. C'est ainsi qu'il n'y a que 1% des consommateurs actuellement qui reçoivent une facture mensuelle et 7% qui la reçoivent tous les deux mois. Or, la pauvreté qui touche plus de 20% des Bruxellois ne se reflète pas dans ces chiffres, de sorte que ce sont les plus précarisés et les personnes à faibles revenus qui sont les plus concernés par les facilités de paiement via une mensualisation des factures.

Verbruik per gezin - Consommation par ménage	Aantal tussentijdse facturen en/of jaarlijkse facturen - Nombre de facture(s) intermédiaire(s) et/ou annuelle émise(s)
< 90 m ³ /jaar < 90 m ³ /an	1
van 90 tot 180 m ³ /jaar de 90 à 180 m ³ /an	2
van 180 tot 730 m ³ /jaar de 180 à 730 m ³ /an	4
van 730 tot 7.300 m ³ /jaar de 730 à 7.300 m ³ /an	6
meer dan 20 m ³ /dag (meer dan 7.300 m ³ /jaar) plus de 20 m ³ /jour (soit plus de 7.300 m ³ /an)	12

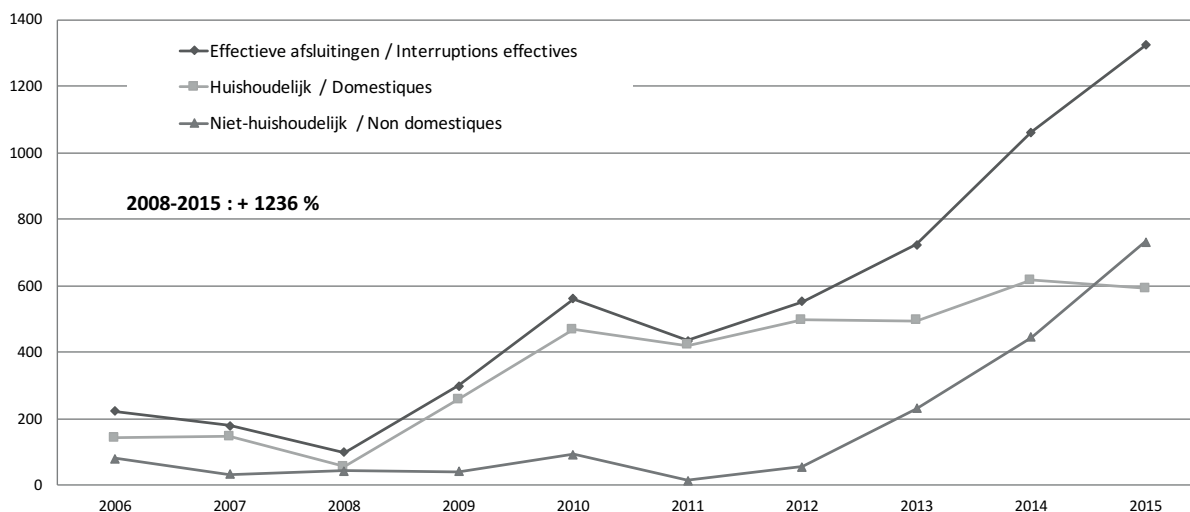
Sommige gezinnen hebben zulke grote problemen dat Hydrobru, met toepassing van de ordonnantie van 8 september 1994 tot regeling van de drinkwatervoorziening via het waterleidingnet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, in 2014 verplicht was om 4.206 berichten van afsluiting van levering te bezorgen aan de burgemeesters en OCMW-voorzitters van de gemeenten waar de gebruikers verblijven die geen gevolg gegeven hadden aan de aanmaningen en ingebrekestellingen die hen toegestuurd waren. Er zijn 1.323 effectieve afsluitingen van de waterlevering uitgevoerd, waaronder 591 voor huishoudelijk gebruik.

Voor heel het jaar 2015, ziet de periodiciteit van de facturering er als volgt uit :
Sur l'ensemble de l'année 2015, la périodicité de facturation se décompose comme suit :

Par ailleurs, certains ménages se trouvent à ce point en difficulté, qu'en application de l'ordonnance du 8 septembre 1994 règlementant la fourniture publique d'eau potable, Hydrobru s'est vue contrainte en 2014 de communiquer 4.206 avis d'interruption de fourniture aux bourgmestres et présidents de CPAS des communes où résident les usagers n'ayant pas donné suite aux rappels et mises en demeure qui leur ont été adressés et donnant lieu à 1.323 interruptions effectives de fournitures d'eau, dont 591 domestiques.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Effectieve afsluitingen Interruptions effectives	223	180	99	298	560	435	552	724	1.062	1.323
Huishoudelijk Domestiques	143	146	55	257	467	420	497	494	617	591
Niet-huishoudelijk Non domestiques	80	34	44	41	93	15	55	230	445	732

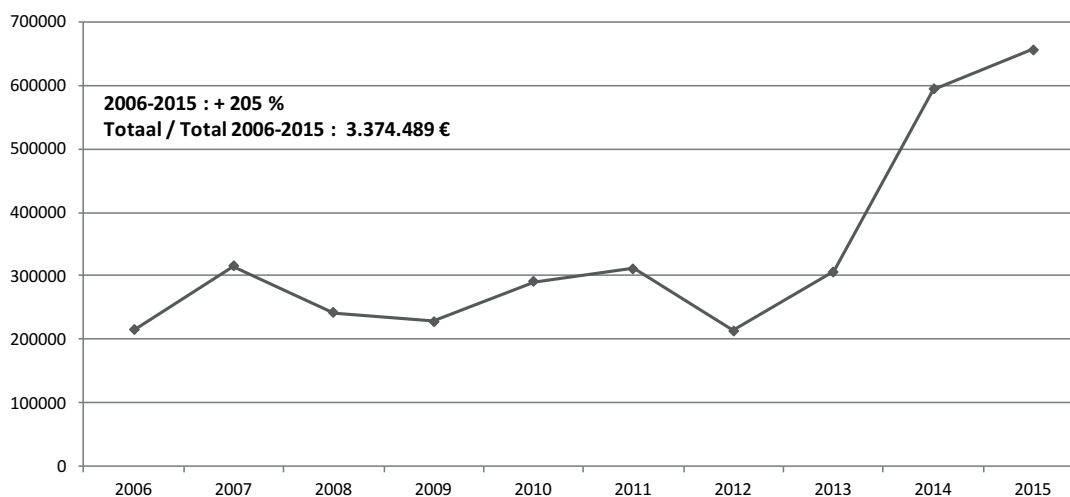

Wij wijzen ook op het aantal dossiers van niet-terugvorderbare schulden dat in 2015 op 1.401 lag, voor een bedrag van 656.343 euro. Dat bedrag van niet-terugvorderbare schulden betekent een stijging met 205% in vergelijking met 2006 en een totaal van 3.374.489 euro aan niet-terugvorderbare bedragen voor de jongste tien jaar; het gemiddelde bedrag van de niet-terugvorderbare schuld is op tien jaar tijd verdrievoudigd, en gestegen van 150 euro in 2006 tot 468 euro in 2015.

Relevons encore le nombre de dossiers de créances irrécouvrables qui s'est élevé en 2015 à 1.401 cas pour un montant de 656.343 euros. Ce montant de créances irrécouvrables représente une augmentation de 205% par rapport à 2006 et un total de 3.374.489 euros d'irrécouvrables ces dix dernières années, tandis que le montant moyen de la créance irrécouvrable a triplé en dix ans, passant de 150 euros en 2006 à 468 euros en 2015.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Totaal / Total
Niet-terugvorderbare Irrécouvrables	215.262€	315.454€	241.589€	229.014€	291.057€	312.086€	213.456€	306.884€	593.344€	656.343€	3.374.489 €
Dossiers Dossiers				1.245	1.691	914	716	978	1.635	1.401	
Gemiddelde/Dossier Moyenne/Dossier				183,95€	172,12€	341,45€	298,12€	313,79€	362,90€	468,48€	

Niet-terugvorderbare facturen / Irrécouvrables

We vermelden eveneens het bestaan van het Sociaal Waterfonds, dat gestijfd wordt met de verplichte bijdragen op de facturen van alle Brusselse huishoudens. Thans krijgt het Sociaal Fonds jaarlijks 1,9 miljoen euro, waarmee de 19 Brusselse OCMW's een deel van de meest achtergestelde huishoudens kunnen helpen bij het betalen van hun waterfactuur. Het afgelopen dienstjaar werd 96% van het aan het Sociaal Waterfonds toegekende bedrag daadwerkelijk gebruikt, zijnde een totaalbedrag van 1,8 miljoen euro.

Het feit dat er geen maandelijkse waterfactuur is, is dus een groot probleem voor een groot aantal huishoudens, die niet altijd een factuur van verschillende honderden euro's kunnen opvangen door op voorhand te sparen. Nu alle economische operatoren (banken, gsm, gas, elektriciteit) maandelijks factureren, is het ontbreken van een maandelijkse factuur een enorme risicofactor voor (overmatige)

Mentionnons également l'existence du Fonds social de l'eau qui est alimenté par les contributions obligatoires prélevées sur les factures de tous les ménages bruxellois. Actuellement, le Fonds est doté annuellement de 1,9 million d'euros et permet aux 19 CPAS bruxellois d'intervenir dans le paiement d'une partie des ménages les plus précarisés. Sur l'exercice écoulé, 96 % du montant alloué au Fonds social ont été effectivement utilisés, soit un montant global de 1,8 million d'euros.

L'absence de mensualisation constitue donc un grand problème pour de nombreux ménages qui ne peuvent pas toujours anticiper une facture de plusieurs centaines d'euros, en épargnant à l'avance. A l'heure où tous les opérateurs économiques facturent mensuellement (banques, gsm, gaz, électricité), l'absence de mensualisation est un facteur de risque énorme d'endettement et de

schuldenlast, waardoor de huishoudens te hoge jaarlijkse facturen moeten betalen, waar vaak nog gerechtsdeurwaarderskosten en verwijlinteresten bovenop komen, die de prijs van het water verdubbelen voor de meest achtergestelde huishoudens.

De invoering van de maandelijkse factuur zou de consumenten meer responsabiliseren en bijgevolg het aantal stopzettingen van leveringen en het grote aantal geschillen voor de vredegerechten verminderen. De maandelijkse factuur zou er ook voor zorgen dat het aantal afbetalingsplannen, dat vandaag almaar blijft toenemen en Hydrobru op extra administratieve kosten jaagt, afneemt.

Indien er een maandelijkse waterfactuur, inzonderheid voor de meest achtergestelde personen, wordt ingevoerd, zou het Sociaal Waterfonds nog efficiënter zijn, aangezien het dan niet zou dienen om de gerechtsdeurwaarderskosten, die het initiële bedrag van de onbetaalde factuur verdubbelen en zelfs verdrievoudigen, te dekken. Het is bijgevolg noodzakelijk dat Hydrobru zich moderniseert en een maandelijkse domiciliëring voor zijn gebruikers, in het bijzonder voor degenen die een beroep doen op het Sociaal Waterfonds, toestaat.

Tot slot zorgt de maandelijkse waterfactuur voor regelmatigere ontvangsten voor Hydrobru, die op voorhand ingecalculeerd kunnen worden.

Het voorstel van resolutie verzoekt Hydrobru om een regeling in te voeren waarbij de waterfacturen maandelijks kunnen worden betaald en zonder extra kosten, opdat de gebruikers hun uitgaven in de tijd kunnen spreiden en (overmatige) schuldenlast kunnen vermijden.

)

surendettement, entraînant des ménages dans le remboursement de factures annuelles trop élevées, augmentées bien souvent de frais d'huissier, d'intérêts de retard qui font doubler le prix de l'eau pour les ménages les plus précaires.

La mise en place de la mensualisation aiderait à une meilleure responsabilisation des consommateurs et devrait, par conséquent, diminuer le nombre d'interruptions de fournitures ainsi que de procédures contentieuses devant les justices de paix. La mensualisation permettrait également de diminuer le nombre de plans de paiement qui ne cessent aujourd'hui d'augmenter, entraînant des surcoûts administratifs pour Hydrobru.

En mettant en place une mensualisation du prix de l'eau, en particulier pour les personnes les plus précarisées, le Fonds social de l'Eau serait encore plus efficace dès lors qu'il ne servirait pas à couvrir des frais d'huissier qui doublent, voire triplent le montant initial de la facture impayée. Il est donc indispensable qu'Hydrobru se modernise et permette une domiciliation mensuelle pour ses usagers, en particulier ceux faisant appel au Fonds social de l'Eau.

Enfin, la mensualisation du prix de l'eau permet à Hydrobru une meilleure régularité et anticipation financière de ses recettes.

La présente proposition de résolution demande à Hydrobru l'instauration d'un mécanisme permettant l'acquiescement des factures d'eau sur une base mensuelle, sans surcoût, afin que les utilisateurs puissent étaler leurs dépenses dans le temps et éviter un endettement, voire un surendettement.

Emmanuel DE BOCK (F)
 Michèle CARTHÉ (F)
 Ahmed EL KHANNOUSS (F)
 Els AMPE (N)
 Paul DELVA (N)
 Jef VAN DAMME (N)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

tot invoering van een maandelijks waterfactuur

Het Brussels Hoofdstedelijk Parlement,

Gelet op de kaderordonnantie “Water” van 20 oktober 2006 ;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 28 februari 2008 houdende het deel van de inkomsten afkomstig van de tarifiering van water voorbehouden voor maatschappelijke doeleinden ;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 14 juli 2011 tot wijziging van het besluit van 28 februari 2008 houdende het deel van de inkomsten afkomstig van de tarifiering van water voorbehouden voor maatschappelijke doeleinden ;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 24 april 2014 tot coördinatie van de openbare dienst opdrachten van de operatoren en actoren bij de uitvoering van het waterbeleid en tot oprichting van een comité van watergebruikers ;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 26 september 1996 houdende de regeling van de verhuur van woningen die beheerd worden door de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij of door de openbare vastgoedmaatschappijen ;

Overwegende dat water een fundamentele en absoluut onmisbare hulpbron is, die door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties erkend wordt als een grondrecht ;

Overwegende dat vele Brusselse gezinnen het moeilijk hebben om hun waterrekening te betalen ;

Gelet op de toename van het aantal betalingsplannen met 96% in acht jaar tijd en geraamd op 26.162 in 2015, tegenover 13.378 in 2007 ;

Overwegende dat Hydrobru zich in 2015 verplicht zag om 4.206 berichten van waterafsluiting te bezorgen aan de burgemeesters en voorzitters van de OCMW's van de gemeenten waar de gebruikers wonen die geen gevolg hadden gegeven aan de hun toegestuurde aanmaningen en ingebrekestellingen, i.e. een toename met 78% in vergelijking met 2013 ;

PROPOSITION DE RÉOLUTION

instaurant la mensualisation de la facture d'eau

Le Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu l'ordonnance-cadre « Eau » du 20 octobre 2006 ;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 28 février 2008 portant sur la part des recettes générées par la tarification de l'eau à affecter à des fins sociales ;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 14 juillet 2011 modifiant l'arrêté du 28 février 2008 portant sur la part des recettes générées par la tarification de l'eau à affecter à des fins sociales ;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 24 avril 2014 coordonnant les missions de service public des opérateurs et acteurs dans la mise en oeuvre de la politique de l'eau et instaurant un comité des usagers de l'eau ;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 26 septembre 1996 organisant la location des habitations gérées par la Société du Logement de la Région bruxelloise ou par les sociétés immobilières de service public ;

Considérant que l'eau est une ressource fondamentale dont il est impossible de se départir et reconnue comme un droit fondamental par l'assemblée générale de l'Organisation des Nations Unies ;

Considérant la difficulté de nombreux ménages bruxellois de régler leur facture d'eau ;

Considérant l'augmentation de 96% en huit ans du nombre de plans de paiement qui étaient estimés à 26.162 en 2015 par rapport à 13.378 en 2007 ;

Considérant qu'Hydrobru s'est vue contrainte en 2015 de communiquer 4.206 avis d'interruption de fourniture aux bourgmestres et présidents de CPAS des communes où résident les usagers n'ayant pas donné suite aux rappels et mises en demeure qui leur ont été adressés, soit une augmentation de 78% par rapport à 2013 ;

Overwegende dat, na die kennisgevingen en op grond van een door een vrederechter of een rechtbank van eerste aanleg geveld vonnis, Hydrobru 1.323 effectieve watertoevoeren heeft afgesloten, waarvan 591 van huishoudens ;

Overwegende dat het aantal dossiers inzake niet-invorderbare schulden in 2015 gestegen is tot 1.401 gevallen, voor een bedrag van 656.343 euro ; dat dit bedrag aan niet-invorderbare schulden een toename betekent van 205% in vergelijking met 2006 en het totaal aan niet-invorderbare schulden brengt op 3.374.489 euro voor de laatste tien jaar ; dat het gemiddeld bedrag van de niet-invorderbare schuld verdrievoudigd is in tien jaar tijd, van 150 euro in 2006 tot 468 euro in 2015 ;

Gelet op de voordelen van het invoeren van maandelijkse betalingen, zowel voor Hydrobru, waar de niet-invorderbare bedragen zouden dalen, als voor de verbruikers, die hun rekeningen zouden kunnen betalen door ze te spreiden waardoor de onbetaalde bedragen, de aanmaningskosten, de kosten voor de inningsprocedure zouden verminderen en de consumenten verantwoordelijk zouden worden gemaakt inzake hun verbruik ;

Overwegende dat het ondersteunen en versterken van het werk van de OCMW's essentieel is, aangezien zij budgettaire begeleiding bieden en betalingsplannen opstellen voor de minstbedeelden.

Verzoekt de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, in overleg met Hydrobru-Vivaqua :

- maandelijks waterrekeningen in te voeren, zonder extra kosten voor de gezinnen ;
- betalingsplannen van 3 tot 12 maanden in te voeren bij te hoge achterstallige rekeningen.

Considérant qu'à la suite de ces notifications, et sur la base d'un jugement rendu par un juge de paix ou un tribunal de première instance, Hydrobru a fait procéder à 1.323 interruptions effectives de fourniture d'eau, dont 591 domestiques ;

Considérant que le nombre de dossiers de créances irrécouvrables s'est élevé en 2015 à 1.401 cas pour un montant de 656.343 euros ; que ce montant de créances irrécouvrables représente une augmentation de 205% par rapport à 2006 et un total de 3.374.489 euros d'irrécouvrables ces dix dernières années ; que le montant moyen de la créance irrécouvrable a triplé en dix ans, passant de 150 euros en 2006 à 468 euros en 2015 ;

Considérant les avantages de la mise en place de la mensualisation tant pour Hydrobru, dont les irrécouvrables diminueraient, que pour les consommateurs qui pourraient faire face à leurs factures en les échelonnant, diminuant ainsi les impayés, les frais de rappel, les procédures de recouvrement et seraient responsabilisés quant à leur consommation ;

Considérant qu'il est essentiel de soutenir et renforcer le travail des CPAS qui offrent une guidance budgétaire et mettent en place des plans de paiement pour les personnes les plus précarisées ;

Demande au Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, en concertation avec Hydrobru-Vivaqua :

- de mettre en place la mensualisation des factures d'eau, sans frais supplémentaires pour les ménages ;
- de mettre en place des plans de paiement de 3 à 12 mois, lorsque les factures d'arriérés sont trop élevées.

Emmanuel DE BOCK (F)
 Michèle CARTHÉ (F)
 Ahmed EL KHANNOUSS (F)
 Els AMPE (N)
 Paul DELVA (N)
 Jef VAN DAMME (N)

